

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สภาพ และความต้องการศูนย์สื่อการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 41 คน ครูอาจารย์ ผู้สอน 474 คน และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา 41 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 556 คน จากจำนวน ทั้งหมด 634 คน คิดเป็นร้อยละ 87.69 และประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ใน ปีการศึกษา 2529

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชุด คือ

2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย รายละเอียด ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นที่มีต่องานโสตทัศนศึกษา ความต้องการศูนย์สื่อ การศึกษาและข้อเสนอแนะ

2.2 แบบสอบถามสำหรับครูอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย รายละเอียดส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประกอบการสอน ปัญหาในการใช้ บริการและการผลิตสื่อการสอน ความสะดวกในการใช้บริการด้านโสตทัศนศึกษา และความ ต้องการบริการ ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาและข้อเสนอแนะ

2.3 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียด ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพทั่วไปเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา สภาพของโสตทัศนอุปกรณ์ ที่โรงเรียนมีอยู่ สภาพการบริการด้านโสตทัศนศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านโสตทัศนศึกษา ความต้องการศูนย์สื่อการศึกษาและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 564 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.95 จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 634 ฉบับ คิดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด 556 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.00 ไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เอส ที เอส เอส เอกซ์ (SPSSX) โดยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพทั่วไปเกี่ยวกับงาน ใสคทศนศึกษา ความสะดวกในการใช้บริการด้านใสคทศนศึกษา และความต้องการบริการ ความต้องการศูนย์ใสคการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. แจกแจงความถี่จำนวนใสคทศนูปกรณ์ คามสภาพและความต้องการอย่างแท้จริง
3. ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า ใช้วิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

- ✓ 1. โรงเรียนส่วนใหญ่มีหน่วยงานใสคทศนศึกษา เป็นของตัวเองโดยเฉพาะ และใสคทศนูปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่แล้วนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดี การให้บริการด้านใสคทศนศึกษาของเจ้าหน้าที่ใสคทศนศึกษานั้น ส่วนมากแล้วจะเป็นการบริการด้านเครื่องมืออุปกรณ์
- ✓ 2. ปัญหาในการให้บริการและการผลิตใสคการสอนของครูอาจารย์ ส่วนใหญ่ คือ มีอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ขาดใสคการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน เจ้าหน้าที่บริการมีไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตใสคการสอนตามความต้องการ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านใสคทศนศึกษา ได้แก่ไม่มีห้องที่เหมาะสมสำหรับใสคการสอนเพียงพอ ครูอาจารย์ในโรงเรียนยังขาดความสนใจที่จะผลิตใสคการสอนสำหรับใช้ประกอบการสอน และยังขาดงบประมาณในการดำเนินงานด้านใสคทศนศึกษาอีกด้วย

3. ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่แล้วต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน ส่วนการบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษาควรจะเป็นหน่วยงานและอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ

✓ 4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา มีข้อเสนอแนะว่าสถานที่ตั้งศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็นเอกเทศ อยู่ตรงบริเวณที่เป็นศูนย์กลางของโรงเรียนและกว้างขวางพอที่ผู้ใช้บริการไปติดต่อได้อย่างสะดวก ส่วนทางด้านบุคลากรผู้ดำเนินงานควรมีความรู้ความสามารถด้านโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำนึงงบประมาณในโรงเรียนควรสนับสนุนอย่างเต็มที่ งบประมาณควรตั้งไว้อย่างค่อเนื่อง และมีงบสำรองเพื่อใช้ในการซ่อมบำรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ ส่วนทางด้านบริการควรมีบุคลากรไว้บริการให้มากพอกับความต้องการ มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ตลอดเวลา และมีการประชาสัมพันธ์งานบริการให้ทราบอย่างทั่วถึง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่สรุปได้นั้น มีประเด็นสำคัญ ๆ ที่ควรนำมาอภิปรายดังมีคือ

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษานั้น โรงเรียนส่วนใหญ่มีหน่วยงานโสตทัศนศึกษาโดยเฉพาะ โสตทัศนอุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรวิธ วิวัฒน์ศรี (2518 : ข) และสุภัตรา สฤลศุ (2520 : ข) การให้บริการด้านโสตทัศนศึกษาของเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ส่วนมากเป็นการบริการด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ เคิร์ท (Kurth 1952 : 9-73)

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการให้บริการและการผลิตสื่อการสอนของครูอาจารย์ส่วนใหญ่ คือ ความจำกัดของจำนวนอุปกรณ์ ขาดสื่อการสอนที่สอดคล้อง กับเนื้อหาวิชาที่สอน เจ้าหน้าที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ ซึ่งตรงกับผลวิจัยของ ยูนุซ บวรสุขประชา (2516 : ข) ขาดงบประมาณในการจัดซื้อหรือผลิตสื่อการสอนตามความต้องการ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษา ได้แก่ ห้องที่เหมาะสมสำหรับใช้สื่อการสอน

มีจำกัด ซึ่งห้องกับงานวิจัยของ อาร์เทอร์บีวรี (Arterbury 1972 : 4825-4826-A) และประภัสสร รุจิพร (2522 : ง-จ) ครูอาจารย์ในโรงเรียนขาดความสนใจที่จะผลิตสื่อการสอนใช้ประกอบการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการดำเนินงานด้าน วัสดุทัศนศึกษา ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ดรอลเล (Dralle 1964 5627)

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ วัสดุทัศนศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นในโรงเรียน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อิล ชัง ยูน (Yoon 1977 : 1830-A-1831-A) มานิต ยอดเมือง (2518 : ง-จ) และสุพร ชัยเดชสุริยะ (2524 : ง-ฉ) ศูนย์สื่อการศึกษาควรเป็น อาคารของตัวเองโดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคิร์ท (Kurth 1952 : 9-73) และเฉลา จรุงพานิช (2512 : บทคัดย่อ) ส่วนการบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษา ควรเป็น หน่วยงานอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ

4. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ วัสดุทัศนศึกษา ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับศูนย์สื่อการศึกษาในด้านสถานที่ว่า ควรเป็นเอกเทศ เป็นสัดส่วนอยู่ในบริเวณที่เป็นศูนย์กลางของโรงเรียน กว้างขวางพอที่ผู้ใช้บริการไปคิคือ ได้สะดวก ทางด้านบุคลากรผู้ดำเนินงานนั้น ควรมีความรู้ความสามารถทางวัสดุทัศนศึกษา โดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรซารีโอ (Rosario 1956 : 105-112) บุคลากรประจำ ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรจัดสรรให้เป็นไปตามการบริหารงานของศูนย์ในโรงเรียน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตรงกับเนื้อหาวิชาของบทเรียนและทันสมัย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ สุพัตรา สฤลครุ (2520 : ข) ด้านงบประมาณ โรงเรียนควรสนับสนุน อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูลเลอร์ และคณะ (Schuller and Others 1964 : 125-126) ควรตั้งงบประมาณอย่างค่อนเนื่อง และมีงบประมาณสำรองเพื่อใช้ในการซ่อมแซมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อีริคสัน (Erickson 1959 : 13-14) ส่วนด้านบริการนั้น ควรมีบุคลากรบริการให้มากพอกับความต้องการ มีเจ้าหน้าที่ประจำ ศูนย์อยู่ตลอดเวลา จัดตารางเวลาการใช้ห้องและอุปกรณ์และควรมีการประชาสัมพันธ์ งานบริการให้ทราบโดยทั่วกัน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ โรซารีโอ (Rosario 1956 : 105-112) และสมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Education 1955 : 100-101) และ อีริคสัน (Erickson 1959 : 13-14)

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณอย่างพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานด้าน
โสตทัศนศึกษา อันจะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรพิจารณาจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ของ
แต่ละโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการผลิต จัดทำ และบริการสื่อการสอนต่าง ๆ ให้กับ
ครูอาจารย์ในโรงเรียน
3. ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางโสตทัศนศึกษา เพื่อดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนโดยตรง
4. โรงเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อการสอนให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ
ของครูอาจารย์ และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน
5. ควรมีการประเมินผล การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษา ของโรงเรียนในระยะ
1-2 ปี เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย